

Κατευθυντήριες Αρχές για την Υποδοχή και την Ένταξη των Παιδιών Προσφύγων

Αυτές οι δέκα κατευθυντήριες αρχές βασίζονται στα αποτελέσματα μιας μεθοδολογίας συν-δημιουργίας (με τη συμμετοχή παιδιών και άλλων ενδιαφερομένων) για τον καθορισμό 30 βασικών δεικτών που αφορούν στην παρακολούθηση της ένταξης των παιδιών προσφύγων και μεταναστών στην Ευρώπη, χωρίς διάκριση νομικού καθεστώτος ή καταγωγής.

Πάνω απ' όλα, πρέπει να εκπληρωθεί το δικαίωμα των παιδιών να έχουν πρόσβαση στην υποχρεωτική εκπαίδευση.

Η ευημερία των παιδιών πρέπει να είναι η κατευθυντήρια αρχή.

Είναι σημαντικό τα παιδιά να αποκτήσουν σχετικές δεξιότητες στη γλώσσα υποδοχής, ώστε να μπορούν να επικοινωνούν και να αποκτούν την αίσθηση του ανήκειν.

Οι κοινωνικές σχέσεις είναι μια θεμελιώδης πηγή ευημερίας.

Η μάθηση και η γλωσσική υποστήριξη είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών στα παιδιά προσφύγων και μεταναστών.

Τα σχολεία πρέπει να είναι ένα φιλόξενο μέρος.

Πρέπει να καλλιεργηθεί θετική στάση απέναντι στα παιδιά προσφύγων και μεταναστών.

Πρέπει να αποφευχθεί ο διαχωρισμός ή η συγκέντρωση παιδιών προσφύγων και μεταναστών σε συγκεκριμένα σχολεία.

Οι υπηρεσίες ψυχικής υγείας και συμβουλευτικής στα σχολεία μπορούν να συμβάλλουν ιδιαιτέρως.

Οι προσεγγίσεις συν-δημιουργίας και "από κάτω προς τα πάνω" πρέπει να γίνουν κοινές.

Κατευθυντήριες Αρχές για την Υποδοχή και την Ένταξη των Παιδιών Προσφύγων

**Πάνω απ' όλα, πρέπει να εκπληρωθεί το δικαίωμα των παιδιών να έχουν πρόσβαση στην
υποχρεωτική εκπαίδευση**

Η συμμετοχή τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση συνεπάγεται άπειρα οφέλη για την ευημερία και την κοινωνική τους σύνδεση και ελαχιστοποιεί τη διακοπή των εκπαιδευτικών τους επιτευγμάτων. Όλα τα διοικητικά και πρακτικά εμπόδια πρέπει να αρθούν και να επιταχυνθεί η πρόσβαση. Εξίσου σημαντικό, τα άλλα θεμελιώδη δικαιώματα των παιδιών πρέπει να εκπληρώνονται, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και του δικαιώματος στη διεθνή προστασία. Απαιτείται πολιτική ηγεσία και αποφασιστική δράση για την επίτευξη αυτών των στόχων.

Κατευθυντήριες Αρχές για την Υποδοχή και την Ένταξη των Παιδιών Προσφύγων

Η ευημερία των παιδιών πρέπει να είναι η κατευθυντήρια αρχή

Η σωματική και ψυχική ευημερία των παιδιών πρέπει να είναι το πρωταρχικό μέλημα των υπεύθυνων ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένων των σχολείων και των αρχών. Αυτή η ευημερία προϋποθέτει όλες τις άλλες πτυχές της επιτυχούς ένταξης των παιδιών και της κοινωνικής συνοχής. Η ευτυχία των παιδιών και η αίσθηση ότι ανήκουν στο σχολείο είναι βασικοί δείκτες αυτής της ευημερίας.

Κατευθυντήριες Αρχές για την Υποδοχή και την Ένταξη των Παιδιών Προσφύγων

Είναι σημαντικό τα παιδιά να αποκτήσουν σχετικές δεξιότητες στη γλώσσα υποδοχής, ώστε να μπορούν να επικοινωνούν και να αποκτούν την αίσθηση του ανήκειν.

Ωστόσο, είναι επίσης σημαντικό να διατηρούν την πολιτιστική τους ταυτότητα και τις ικανότητές τους στη μητρική γλώσσα, και αυτές να αναγνωρίζονται και να εκτιμώνται.

Κατευθυντήριες Αρχές για την Υποδοχή και την Ένταξη των Παιδιών Προσφύγων

Οι κοινωνικές σχέσεις είναι μια θεμελιώδης πηγή ευημερίας

Η εύρεση υποστήριξης από τους δασκάλους είναι σημαντική για όλα τα παιδιά, και ιδιαίτερα για τα μικρότερα. Η κατανάλωση χρόνου και η δημιουργία ευκαιριών για αλληλεπίδραση με άλλα παιδιά, η έρευση φίλων και η υποστήριξη ανάμεσά τους είναι επίσης σημαντικά, περισσότερο για τα μεγαλύτερα παιδιά. Και όλοι πρέπει να μπορούν να εμπιστεύονται τους θεσμούς (από την αστυνομία μέχρι τα συστήματα εκπαίδευσης ή υγειονομικής περίθαλψης).

Κατευθυντήριες Αρχές για την Υποδοχή και την Ένταξη των Παιδιών Προσφύγων

Η μάθηση και η γλωσσική υποστήριξη είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών στα παιδιά προσφύγων και μεταναστών

Θα πρέπει να αφιερωθούν συγκεκριμένες πολιτικές, προγράμματα και πόροι για την υποστήριξη των ειδικών αναγκών αυτών των (και άλλων) παιδιών. Στην περίπτωση των παιδιών προσφύγων και μεταναστών, οι διαφορετικές μητρικές γλώσσες, τα εκπαιδευτικά συστήματα και οι διακοπές της φοίτησής τους στο σχολείο συχνά δημιουργούν συγκεκριμένες ανάγκες που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Τα προπαρασκευαστικά μαθήματα (ενώ διασφαλίζεται ότι περνούν χρόνο και με άλλα παιδιά), η μάθηση και η γλωσσική υποστήριξη για όσο διάστημα χρειάζονται, και οι συμπληρωματικές υπηρεσίες και δραστηριότητες, είναι όλα σημαντικά για να διασφαλιστεί ότι αυτά τα παιδιά αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητές τους όσον αφορά τις ακαδημαϊκές δεξιότητές τους και τα εκπαιδευτικά τους επιτεύγματα.

Κατευθυντήριες Αρχές για την Υποδοχή και την Ένταξη των Παιδιών Προσφύγων

Τα σχολεία πρέπει να είναι ένα φιλόξενο μέρος

Τα σχολεία είναι το βασικό πλαίσιο όπου διακυβεύεται περισσότερο η ένταξη των παιδιών προσφύγων και μεταναστών. Για το λόγο αυτό, είναι σημαντικό να ενσωματωθεί και να προωθηθεί μια διαπολιτισμική προσέγγιση στη σχολική οργάνωση: να αποτελέσει θεμελιώδες μέρος της ταυτότητας ενός σχολείου, να συμπεριληφθούν οι διαπολιτισμικές ικανότητες στη δυναμική της διδασκαλίας, να γίνει δουλειά με τις οικογένειες διευκολύνοντας τη συμμετοχή των γονέων, να συμπεριληφθούν οι κοινωνικοί διαμεσολαβητές.

Κατευθυντήριες Αρχές για την Υποδοχή και την Ένταξη των Παιδιών Προσφύγων

Πρέπει να καλλιεργηθεί θετική στάση απέναντι στα παιδιά προσφύγων και μεταναστών

Η αρνητική στάση απέναντι στους μετανάστες και τους πρόσφυγες και η ξενοφοβία είναι ιδιαίτερα επιβλαβείς για την ευημερία αυτών των παιδιών και για τη γενική κοινωνική συνοχή. Ευτυχώς, στην περίπτωση των πρόσφατων ροών της Ουκρανίας, υπάρχει ευρεία συμπάθεια και αποδοχή σε όλους τους τομείς σχετικά με αυτούς τους πρόσφυγες και τα παιδιά. Ωστόσο, πρέπει να παραμείνουμε σε εγρήγορση και να εργαστούμε για μια ευρύτερη κατανόηση και υποδοχή όλων των προσφύγων και των παιδιών μεταναστών, διασφαλίζοντας επίσης ότι αυτές οι συμπεριφορές θα έχουν διάρκεια. Για να εξασφαλιστεί αυτό, είναι απαραίτητη η σαφής πολιτική ηγεσία (δηλαδή η αντιμετώπιση των ξενοφοβικών λόγων), ιδίως για την ενσωμάτωση και προώθηση μιας διαπολιτισμικής προσέγγισης στην εκπαίδευση (π.χ. συμπερίληψη διαπολιτισμικών ικανοτήτων στο αναλυτικό πρόγραμμα).

Κατευθυντήριες Αρχές για την Υποδοχή και την Ένταξη των Παιδιών Προσφύγων

Πρέπει να αποφευχθεί ο διαχωρισμός ή η συγκέντρωση παιδιών προσφύγων και μεταναστών σε συγκεκριμένα σχολεία

Αυτό απαιτείται για να διασφαλιστεί ότι όλα τα παιδιά έχουν ίσες ευκαιρίες και ότι η ποικιλομορφία των κοινωνιών μας, με τον πλούτο και τις προκλήσεις της, βιώνεται και μοιράζεται σε όλους τους τομείς.

Κατευθυντήριες Αρχές για την Υποδοχή και την Ένταξη των Παιδιών Προσφύγων

Οι υπηρεσίες ψυχικής υγείας και συμβουλευτικής στα σχολεία μπορούν να συμβάλλουν ιδιαιτέρως.

Αυτό ισχύει για όλα τα παιδιά, χωρίς διάκριση. Στην περίπτωση των παιδιών προσφύγων και μεταναστών, η παρουσία τραυμάτων και ιδιαίτερων προκλήσεων, όπως οι χωρισμένες οικογένειες, είναι επίσης πιο συχνή, γεγονός που καθιστά την ύπαρξη αυτών των υπηρεσιών στο σχολείο ιδιαίτερα σημαντική, καθώς διαφορετικά μπορεί να μην είναι προσβάσιμες. Ιδιαίτερα ευάλωτες ομάδες παιδιών και νέων (π.χ. τραυματισμένα παιδιά, ανήλικα κορίτσια με παιδιά) χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή και επαρκώς εκπαιδευμένο προσωπικό που να είναι ενσωματωμένο στα σχολεία.

Κατευθυντήριες Αρχές για την Υποδοχή και την Ένταξη των Παιδιών Προσφύγων

Οι προσεγγίσεις συν-δημιουργίας και "από κάτω προς τα πάνω" πρέπει να γίνουν κοινές.

Η έρευνα, καθώς και τα κανονιστικά πλαίσια, υποστηρίζουν σταθερά την ανάγκη, τη σημασία και τη σκοπιμότητα της συμμετοχής των παιδιών στη συζήτηση σχετικά με τις ανάγκες τους και τον τρόπο αντιμετώπισης τους. Τα σχολεία και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει (και θα επωφεληθούν από) να υιοθετήσουν αυτό το είδος προσέγγισης και να εμπλακούν όλα τα παιδιά στη συζήτηση για το πώς θα αντιμετωπίσουν την υποδοχή και την ένταξη των παιδιών προσφύγων και μεταναστών.

